

**UCHWAŁA NR V/53/24
RADY MIEJSKIEJ W STEPNICY**

z dnia 20 grudnia 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stepnica na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stepnica na lata 2025-2027, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Stepnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025 r.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Stepnicy

**mgr inż.
Agnieszka Makowska**

Załącznik do uchwały Nr V/53/24
Rady Miejskiej w Stepnicy
z dnia 20 grudnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
na lata 2025-2027**

I.

WPROWADZENIE

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stepnica na lata 2025-2027 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia i pomocy rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz propozycja możliwych do zrealizowania zadań w zakresie opieki nad dziećmi oraz rodziną.

Celem Programu jest przywrócenie zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek opracowania Programu Wspierania Rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wstęp do cytowanej ustawy brzmi:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Na terenie Gminy Stepnica zadania z zakresu wspierania rodziny realizowane są przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Program Wspierania Rodziny w Gminie Stepnica na lata 2025-2027 jest kontynuacją Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Realizowane zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

II. PODSTAWA PRAWNA

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są zadaniami własnymi Gminy i pozostają spójne z kierunkami działań przyjętych w następujących aktach prawnych:

1. ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
3. ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
4. ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
5. ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
7. ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Stepnica jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-zachodniej części powiatu goleniowskiego, w województwie zachodniopomorskim. Gmina graniczy bezpośrednio z gminami: Przybiernów, Goleniów i Wolin. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 294,16 km² [29 416 ha], z czego 39,8% stanowią wody, 30% lasy i 30,2% grunty rolne, tereny podmokłe i torfowiska. Gmina Stepnica składa się z 16 sołectw. Na terenie Gminy Stepnica znajdują się 2 szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi,

1 przedszkole niepubliczne oraz 1 placówka wsparcia dziennego.

Gminę Stepnica według stanu na dzień 09.12.2024 r. zamieszkuje 4441 mieszkańców. Poniższe tabele obrazują strukturę ludności na terenie Gminy Stepnica w latach.

Tabela nr 1. Ludność – struktura według płci, stan na 31 grudnia.

Liczba ludności (pobyt stały)	2021		2022		2023	
	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś
ogółem z czego	2315	2233	2301	2193	2357	2125
kobiety	1151	1124	1151	1106	1187	1065
mężczyźni	1164	1109	1150	1087	1170	1060

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ewidencji ludności UMiG w Stepnicy

Tabela nr 2. Wyszczególnienie liczby małżeństw, urodzeń, zgonów.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba małżeństw	43	37	31
liczba urodzeń	38	35	29
liczba zgonów	68	58	52

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z USC w Stepnicy

IV. ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE STEPNICA

Pomoc społeczna wg. ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy, który jako jednostka organizacyjna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stepnicy w 2023 r. skorzystało 135 rodzin, z łączną liczbą osób w rodzinie wynoszącą 303 osób. Wśród tej grupy jest 12 rodzin z dziećmi, w tym 8 rodzin niepełnych.

W odniesieniu do powodów udzielania pomocy w 2023 r. sytuacja przedstawiała się w tabeli nr 3.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	65	135
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	108
<i>W tym: Wielodzietność</i>	18	104
Bezrobocie	37	92
Niepełnosprawność	54	85
Długotrwała lub ciężka choroba	90	157
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem:	12	54
<i>W tym: Rodziny niepełne</i>	8	31
<i>W tym: Rodziny wielodzietne</i>	4	23
Przemoc domowa	1	2
Alkoholizm	1	4
Narkomania	0	0
Trudności przystosowania się do życia po zwolnieniu z zakładu	2	2
Zdarzenie losowe	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Stepnicy

Nie można jednak przyjmować, iż pomoc udzielana jest wyłącznie z jednego powodu. Wśród grupy osób korzystających z pomocy MGOPS, znajdują się bowiem problemy współistniejące, do których najczęściej zaliczają się długotrwała choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie. Fakt występowania wielu

dysfunkcji sprawia, iż praca z rodzinami w kierunku poprawy ich sytuacji, jest niezwykle trudna i wymaga długofalowego procesu.

V. FORMY WSPARCIA RODZINY NA POZIOMIE GMINY I POWIATU

Praca socjalna

Na gruncie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wszelkie działania podejmowane na rzecz rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności lub samodzielności osób czy rodzin są określane mianem pracy socjalnej. Praca socjalna jest też podstawą podejmowanych działań przez pracowników socjalnych na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem. Wykonywana przez pracowników socjalnych praca jest najistotniejszym działaniem odpowiadającym na wyzwanie pomocy społecznej odnoszące się do realizacji celu jakim jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Praca socjalna jest działalnością wielowymiarową, interdyscyplinarną, łączy w sobie zadania diagnostyczne, animacyjne, informacyjne, motywacyjne. Prowadzona z wykorzystaniem ww. działań, prowadzi i warunkuje realną zmianę jakości życia podopiecznego. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę indywidualnych zachowań osób i rodzin, służą pomocą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i rozwiązują codzienne osobiste problemy.

W ustawie o pomocy społecznej jest zapisane bardzo dużo zadań i obowiązków pracownika socjalnego. Jest to zawód szczególny, będący profesją, a jednocześnie powołaniem, wymaga również określonych cech osobowościowych. Bezpośrednie stykanie się pracowników pomocy społecznej z ogromem i różnorodnością problemów ludzkich to ciągły stres, myślenie o podopiecznych. To wieczna walka o zmianę mentalności ludzkiej, zmaganie się z czasem. Wielokrotnie długa, ciężka i żmudna praca z rodziną nie zawsze przynosi pożądane efekty ze względu na zbyt małą osobistą motywację i chęć zmiany w dotychczasowym życiu, brak systematyczności i wytrwałości w podejmowanych działaniach oraz na skutek braku wzorców i wartości wyniesionych z domu, brak ambicji a także niefrasobliwości klientów, braku umiejętności przewidywania skutków swojego postępowania. Pracownicy socjalni Ośrodka w ramach pracy socjalnej podejmowali działania, polegające na:

- udzielaniu informacji i poradnictwa,
- motywowaniu do zmian mających na celu poprawę sytuacji socjalno-bytowej i zdrowotnej osób i rodzin,
- pomocy w tworzeniu pism, pośredniczeniu w sprawach dotyczących wyjaśnienia sytuacji klientów, również do sądów,
- tworzeniu, zawieraniu i realizacji wspólnie z rodzicami i osobami korzystającymi ze wsparcia planów pomocy oraz kontraktów socjalnych,
- współpracy ze szkołami, instytucjami i innymi placówkami w celu ustalenia sytuacji małoletnich dzieci,
- współpracy z Policją, Sądem w celu zwiększenia bezpieczeństwa osób i rodzin, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i zapewnienia warunków zabezpieczających zdrowie małoletnich dzieci,
- monitorowaniu środowiska pod kątem wywiązywania się z dokonywanych ustaleń oraz udzielania pomocy w załatwianiu trudnych spraw,
- udziale w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych i wdrażaniu ustalonych działań na rzecz pomocy rodzinom z problemem przemocy,
- kształtowaniu właściwych postaw rodzicielskich i pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez indywidualne rozmowy edukacyjno-motywuujące,
- przeciwdziałaniu pogłębianiu się trudności w sytuacji rodzinnej klienta,
- inspirowaniu klienta do aktywności, zmiany postaw i podejmowania pracy na rzecz wzrostu jakości życia,
- informowaniu o przysługujących klientowi prawach, formach i możliwościach uzyskania pomocy.

Asystent rodziny

Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych działania podejmuje asystent rodziny. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy zatrudnia 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy.

Rolą asystenta rodziny jest podejmowanie konstruktywnych działań w pracy z rodziną za pomocą wszelkich dostępnych środków, przy wykorzystywaniu zasobów własnych i instytucji. Największy sukces asystent może osiągnąć poprzez nawiązanie pozytywnych relacji z członkami rodziny, bo tylko wtedy zdobędzie zaufanie potencjalnego beneficjenta i będzie w stanie wpłynąć na zmianę w postrzeganiu wszelkich trudności i wyzwolić potencjał do działania. Asystent prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. To bardzo ważne, gdyż współpraca odbywa się w środowisku naturalnym danej społeczności, co pozwala na szybsze rozpoznanie problemu i postawienie właściwej diagnozy. Celem pracy asystenta jest dążenie do osiągnięcia przez rodzinę podstawowego poziomu stabilizacji życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci. Priorytetowe zadanie natomiast stanowi zażegnanie kryzysu w rodzinie i niedopuszczenie do czasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka do rodziców. Współpraca asystenta z rodziną jest długofalowa. Czas jest tu czynnikiem sprzyjającym i pozwala na wnikliwe rozeznanie środowiska i jego problemów.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Tabela nr 4 obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczbę rodzin z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba zatrudnionych asystentów, stan na 31 grudnia	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny z tego:	14	13	16
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem	8	12	16
Liczba rodzin przydzielonych do współpracy z asystentem z wniosku pracownika socjalnego	4	1	0
Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę ogółem z czego:	2	0	1
ze względu na osiągnięcie celów	2	0	1
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0	0
ze względu na brak efektów	0	0	0
inny powód	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Stepnicy

Tabela nr 5 przedstawia liczbę dzieci z Gminy Stepnica umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy w tym:	2021	2022	2023
Rodziny zastępcze	24	21	18
wydatkowana kwota	113.383,09 zł	107.707,18 zł	117.624,78 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	3	5	7
wydatkowana kwota	81.347,10 zł	130.683,55 zł	154.790,07 zł
Łączne wydatki	194.730,19 zł	238.390,73 zł	272.414,85 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Stepnicy

Rodziny wspierające

Kolejnym sposobem wsparcia rodziny wymagającej przewyciężenia kryzysu jest zapewnienie jej pomocy poprzez rodzinę wspierającą. Zadaniem tej rodziny jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny. Formy takiej współpracy mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od pomysłowości i inicjatywy osób bezpośrednio zaangażowanych. Udzielone w tej postaci wsparcie daje możliwość dzielenia się doświadczeniem. Rodzina powołana do pełnienia tej funkcji może pochodzić z bezpośredniego otoczenia. Ustanawia ją wójt, burmistrz, prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej. Niezmiernie trudno jest pozyskać rodzinę wspierającą. Wynika to z faktu, że na ogół brak jest chętnych do pełnienia takich ról, a rodziny wykazujące zainteresowanie funkcją nie zawsze dają rękojmię bezpieczeństwa dla rodziny, która wymaga pomocy. Podjęcie decyzji o takiej współpracy wiąże się zatem z ogromną odpowiedzialnością. Obecnie na terenie Gminy Stepnica nie ma rodziny wspierającej.

Placówka wsparcia dziennego

Im bogatsza oferta pomocy w najbliższym środowisku rodziny, tym większa szansa wychwycenia odpowiednio wcześniej sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu dziecka. Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do swoich dzieci, potrzebują pomocy w zakresie organizowania tym dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki instytucjonalnej nad dziećmi w wieku szkolnym oraz instytucji wspierających rodziny w wychowaniu i kształceniu dzieci. Pomoc rodzinom w obszarze opieki i wychowania zapewniają placówki wsparcia dziennego.

Na terenie Gminy Stepnica mieści się placówka wsparcia dziennego, która prowadzona jest przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci ze Szczecina. W placówce zatrudniony jest wychowawca, który planuje i prowadzi zajęcia z grupą, sprawuje opiekę, czuwa nad realizowaniem przez dzieci obowiązków szkolnych, współpracuje ze szkołą, rodzicami oraz specjalistami. Tabela nr 6 przedstawia ilość dzieci, które uczęszczają do placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej w latach 2021-2023.

2021	2022	2023
28	14	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TPD w Szczecinie

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne jest niezbędne w procesie pomocy osobom i rodzinom, które wymagają profesjonalnego wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Celem realizacji poradnictwa specjalistycznego jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, ich rozwój i optymalizacja prawidłowego funkcjonowania indywidualnego, grupowego, rodzinnego itp. Istotą porady jest tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania przez człowieka potrzebującego możliwości samodzielnego rozwiązywania problemu, podjęcia właściwych decyzji i ich realizacji, a także unikania w przyszłości działań, które prowadzą do problematycznej sytuacji życiowej. Jednostką udzielającą poradnictwa specjalistycznego na rzecz mieszkańców gminy jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie. PCPR udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym w kryzysie psychicznym, w tym dotkniętym przemocą domową. Oferuje bezpłatne poradnictwo w ramach interwencji kryzysowej, szczególnie psychologiczne i rodzinne. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc. Od tego roku PCPR realizuje projekt pn. „Regionalne Centrum Kryzysowe” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Priorytet VI – Fundusze Europejskie na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego.

W ramach projektu Regionalne Centrum Kryzysowe prowadzone są grupy samopomocowe, grupy wsparcia, warsztaty tematyczne oraz działania informacyjne, mające na celu rozwijanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi. Wsparcia udzielają specjaliści: psycholog, psychopedagog, terapeuta/pedagog, pracownik socjalny, co pozwala na kompleksową pomoc w obliczu kryzysu. Możliwe jest również realizowanie wsparcia w formie wyjazdowej, w miejscu zdarzenia lub pobytu/zamieszkania osoby bądź rodziny, co ma szczególne znaczenie w przypadku potrzeby udzielenia pomocy osobom ze szczególnymi potrzebami oraz w sytuacji konieczności pilnego udzielenia pomocy w formie interwencji kryzysowej.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Goleniowie. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów, m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną.

W Gminie Stepnica prowadzone jest poradnictwo psychologiczne w ramach Punkt Konsultacyjny GKRPA w Stepnicy. W punkcie konsultacyjnym pracuje dwóch psychologów. Po porady mogą zgłaszać się osoby, rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, uzależnień, przemocy domowej.

Szkoły podstawowe

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom polega przede wszystkim na zapewnieniu gorącego posiłku. Placówki oświatowe na terenie gminy zapewniają dzieciom i młodzieży pomoc edukacyjną, a także opiekę w ramach zajęć świetlicowych. Szkoły z terenu gminy podejmują działania profilaktyczne i dydaktyczne z zakresu zapobiegania uzależnieniom i cyberprzemocy, programów, organizowaniu warsztatów, akcji informacyjnych, spotkań z przedstawicielami Policji, konkursów, spektakli, pogadanek tematycznych z psychologiem, pedagogiem szkolnym, a także zajęć integrujących grupę. Ponadto w placówce prowadzona jest pedagogizacja rodziców w formie warsztatów „Szkoła dla rodziców”.

Posterunek Policji

Znaczące działania na terenie Gminy Stepnica są podejmowane przez funkcjonariuszy Posterunku Policji w Stepnicy na rzecz wspierania rodziny, do których można zaliczyć:

- monitorowanie sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci i zagrożonych licznymi dysfunkcjami, szczególnie poza godzinami pracy innych instytucji;
- podejmowanie działań chroniących osoby doświadczające przemocy domowej w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień (spotkania edukacyjne dla uczniów, kadry pedagogicznej).

Ustawa „Za życiem”

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem”. Przepisy tej ustawy dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, tj. dostępności do informacji w zakresie rozwiązań wspierające rodziny oraz wsparcie finansowe w postaci jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka dla kobiety w ciąży, u której zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne uszkodzenie, upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystenta rodziny, a także umożliwia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny, w ramach którego mogą mieć zapewniony dostęp wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, poradnictwa w zakresie przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostęp do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Profilaktyka rodzinna musi mieć charakter interdyscyplinarnych działań ze strony służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny.

Zespół Interdyscyplinarny

Jednostki samorządu terytorialnego zobligowane są do realizowania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasad postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. Natomiast od dnia 22 czerwca 2023 r. obowiązuje ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Stepnicy powołany został Zarządzeniem Wójta Gminy Stepnica Nr 82/2011 z dnia 2 grudnia 2011 r. Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W związku ze zmianą przepisów ww. ustawy Zarządzeniem Nr 50/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Stepnica z dnia 25 sierpnia 2023 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Stepnicy. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego skierowane są do rodzin znajdujących się w kryzysie i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy

domowej a także stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc.

VI. ANALIZA SWOT

W Programie zastosowano analizę SWOT jako narzędzie pozwalające zidentyfikować i usystematyzować mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia społecznego obszaru Gminy Stepnica.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dobry poziom zabezpieczenia w ramach systemu pomocy społecznej i wspierania rodziny (asystentura rodzin, pomoc finansowa i rzeczowa, praca socjalna, kontrakty socjalne)	Bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin oraz niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc rodzinie
Realizacja gminnych programów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej	Niechęć do współpracy ze strony rodzin pomimo dobrego przygotowania i otwartości ze strony instytucji
Współpraca z pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi, społecznymi, wychowawcami klas do których uczęszczają dzieci rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu nauczyciela, szkoły
Wspieranie rodzin przeżywających trudności w zakresie prawidłowego wypełniania ról społecznych	Ograniczony dostęp do specjalistów, np.: psychiatrów dziecięcych, psychologów, terapeutów,
Realizacja programów edukacyjnych w szkołach	Brak rodzin wspierających
Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym	Wysokie koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej
Szeroki dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych (stadiony, orliki, boiska, siłownie zewnętrzne, place zabaw)	Wycuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy finansowej oraz brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów, wysoki poziom stresu i nieumiejętność radzenia sobie z nim
Profesjonalizacja kadry pracowniczej poszczególnych instytucji działających na rzecz rodziny	
Dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych	
Posiadanie placówki wsparcia dziennego	
Działalność Punktu Konsultacyjnego	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Zatrudnianie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Brak stabilności przepisów prawnych oraz trudności w ich interpretacji
Zorganizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy	Zanik więzi i tradycji rodzinnych - „pęd życia”
Możliwość pozyskania i racjonalnego wykorzystania środków z różnych źródeł	Wzrost kosztów utrzymania rodziny
Zapobieganie narastaniu negatywnych zjawisk, problemów w rodzinach	Rozpad związków (rozwoły, separacje)
Rosnące wsparcie oraz stabilizacja sytuacji materialnej rodzin	Wzrost negatywnych zachowań wśród dzieci młodzieży oraz osób dorosłych
Większa świadomość dotycząca możliwości skorzystania z pomocy	Uzależnienie członków rodziny, dzieci od alkoholu, środków odurzających, Internetu, itp.
Kompleksowe wsparcie rodzin dzięki współpracy różnych instytucji	Stereotypowe postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne
	Rosnąca liczba zadań do realizacji przy braku lub niewystarczającym poziomie dofinansowania zadań

VII. CEL GŁÓWNY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

IX. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
2. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych,
3. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
4. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wsparcia rodziny.

X. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Udzielanie pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych dzieciom, rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, tj. zasiłki, posiłek, produkty żywnościowe	Liczba rodzin objętych pomocą	MGOPS w Stepnicy	2025-2027
2.	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań w celu zmiany własnych zachowań (podjęcie terapii alkoholowej, terapii dla osób doznających i sprawców przemocy)	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię	MGOPS w Stepnicy, PCPR w Goleniowie, ZI w Stepnicy, GKRPA w Stepnicy	2025-2027
3.	Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych	Liczba rodzin objęta wsparciem oraz pracą socjalną	MGOPS w Stepnicy	2025-2027
4.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej w rodzinach dysfunkcyjnych	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem	MGOPS w Stepnicy, Ośrodki zdrowia, Szkoły	2025-2027
5.	Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	MGOPS w Stepnicy, UMiG w Stepnicy, Policja, ZI w Stepnicy, GKRPA w Stepnicy, PCPR w Goleniowie, PPP w Goleniowie	2025-2027
6.	Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach	Szkoły, MGOK w Stepnicy, PWD w Łące	2025-2027
7.	Uczestnictwo w organizowanych szkoleniach dla rodziców	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	Szkoły, PCPR w Goleniowie, MGOPS w Stepnicy, PPP w Goleniowie	2025-2027
8.	Szczegółowe rozpoznanie sytuacji rodzin przeżywających trudności	Liczba rodzin	MGOPS w Stepnicy, PPP w Goleniowie, Szkoły	2025-2027
9.	Wsparcie rodziny w formie przydzielonego asystenta rodziny	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny	MGOPS w Stepnicy, SR w Goleniowie	2025-2027
10.	Zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, koszt współfinansowania pobytu	MGOPS w Stepnicy,	2025-2027
11.	Finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny	Liczba asystentów, Liczba rodzin objętych asystenturą	MGOPS w Stepnicy	2025-2027
12.	Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-	Liczba sprawozdań	MGOPS w Stepnicy	2025-2027

	finansowych oraz z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny			

XI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Spodziewanym efektem realizacji Programu będzie polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

XII. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Zasobami wspierającymi rodzinę i dziecko są instytucje i organizacje, które działają na terenie Gminy Stepnica i powiatu, które obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców.

Działania na rzecz rodziny w Gminie Stepnica podejmowane są między innymi przez:

1. Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy,
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy,
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Stepnicy,
4. Posterunek Policji w Stepnicy,
5. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Stepnicy,
6. Placówka wsparcia dziennego w Łące,
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stepnicy,
8. NZOZ „Balticmed” w Stepnicy,
9. NZOZ „Vita-s” w Stepnicy,
10. Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Konstantego Maciejewicza w Stepnicy,
11. Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Racimierzu,
12. Niepubliczne przedszkole „Ciuchcia” w Stepnicy,
13. Miejska Biblioteka Publiczna w Stepnicy,
14. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie,
15. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Goleniowie,
16. Sąd Rejonowy w Goleniowie,
14. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Stepnica.

XIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy Stepnica,
- 2) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- 3) dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- 4) programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- 5) funduszy Unii Europejskiej;
- 6) innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

XIV. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring Programu będzie się odbywał w formie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin oraz przedstawienia potrzeb, przedkładanego Radzie Miejskiej w Stepnicy w terminie do dnia 31 marca każdego roku.